

2. Údolí klášterské.

Tichounká oužlabina - tak tichounká, že se člověk ostýchá vyrušili zdejší klid i poněkud prudším výdechem. V. B. Třebízský: "Pod Ročovem"

Z Divic možno přejít Vartou do druhého údolí v Podlesí. U vchodu do klášterského údolí pod Vartou je Brodec. Míval tvrz se samotným deskovým statkem, teprve r.1664 s citolibským panstvím spojeným. Brodec má zvláštní typ horské vísky; domky jsou rozstrkány sem tam, příkřeny ke stráni, jiné stísněny v úzké kotlině podél klášterského potoka. Nedaleko jsou rozsáhlé ovocné školky schwarzenberské. Na stráních u Brodce dal Schwarzenberk vykopati jámy, naplniti prstí a stromy vysázeti. Hrnčířský jíl brodecký byl dříve hledaným. Četné jsou tu nálezy popelnic, kamenných a bronzových předmětů.

Podél ročovské silnice je Senkov se starou přízemní školou a menší kaplí. Na téže silnici v hojném stromoví je malá osada Kocanda.

Dále pak na svahu nad klášterským potokem je Břínkov, neveliká obec s chmelnicemi.

Oulovice jsou na obou březích Klášterského potoka s bohatými chmelnicemi a ovocnými stromy. Podle pověsti stávala na místě čís.1 hájovna s množstvím úlů, od čehož pozdější ves dostala své jméno.

Městys Ročov je vysoko položen (441 m); je obchodním střediskem této části Podlesí. Náměstí posázené starými ořechy je neobyčejně prostorné. Je na něm pěkná škola a farní kostel P. Marie přestavený r.1878 v slohu gotickém (připomíná se již r. 1358). Židé mají tu modlitebnu.

V Dol. Ročově (Področově) jest znamenitý chrám Nanebevzetí P. Marie, vystavěný 1746-50 Kylianem Dienzenhoferem při klášteře Augustinů, jehož konventní budova nynější pochází z let 1750-65. Klášter založen byl r. 1373 panem Albrechtem z Kolovrat, proslaveným hrdinstvím při obraně Karla IV. za povstání v Pise. Válkami husitskými klášter zpustl a byl r. 1520 Václavem Bezručickým z Kolovrat znova zřízen. R. 1631 zpuštěn Sasy. Upraven opět r. 1641 Jindřichem a Oldřichem z Kolovrat. Kostel je bohatě malován lounským malířem Ant. Smichaem. Opukové sochy sv. Kateřiny a Barbory pocházejí prý ze 14. století. Zvláštní pozornost budí smělá kopule nad hlavním oltářem. R. 1898 hrozilo kostelu veliké nebezpečí sesouvající se strání. R. 1731, 1740, 1745 přívalem vody budovy a kostel poškozeny. Stráň ona nesmí se od té doby obdělávati a nechává se pastvinou. V konventní budově z r. 1768 je krásný vykládaný nábytek a pěkné obrazy. V knihovně je graduale s původními listy ze 14. století s jemnými inicialkami. Na ostrohu nad klášterem stával malý hrádek. Pozoruhodný je začervenalý mramorový náhrobek Albrechta z Kolovrat, obehnaný mříží. Býval jindy v prostřed lodi o metr níže a vedly k němu schůdky. Při přestavbě lodi r. 1750 byl přeložen na nynější místo své. Na něm leží menší čtverhran z téhož mramoru a s čtvrtliberní kuličkou. Dokud býval náhrobek níže a jinou teplotu míval nad sebou než pod sebou, "potíval" se časem, až na něm krůpěje vody stávaly. Z toho vznikl úsudek, že to je předzvěst smrti některého člena z rodu Kolovratů. Víra v tento úkaz byla tak pevná, že někteří Kolovratové Augustinům zdejšími nařídili, aby nejméně dvakrát za den na kámen se dívali, a kdyby se potil, aby ihned všem členům rodu o tom zprávu dali. Nad jižním vchodem kostela je o tom latinský nápis. Když hrobka přeložena a náhrobek povýšen, kámen se více nepotil. (Viz příběh: "Zavedli ho" od V. B. Třebízského.)

Třeboc leží v romantické poloze v údolí na severní straně pod vrchem Žbánem po obou stranách potoka Třebockého, který pramení na severním úžlabí Žbánu v

lese "Kouty". Potokem, který vtéká do rybníka, rozdělena je obec na dvě části: na ves vlastní a "Zápotok". Část prvá má prostrannou návěs podoby obdélníkové s kaplí uprostřed a po straně jižní s výstavnou obecnou školou. Ostatní stavby, usedlosti rolnické, jsou vystavěny nově, prostranně, vše pod tvrdým krytem. V "Zápotoce" jsou menší usedlosti a domky. U obecní silnice stojí myslivna s pěknou zahradou. Staví se ze žbánské opuky. Obyvatelé, zaměstnávají se rolnictvím, hlavně pěstováním chmele, kterému se na úbočích k potoku táhnoucích, výborně daří; v novější době mnozí pracují v blízkých uhelnách v Kroučové, Mutějovicích a ve Hředlích. Nyní se i na Žbáně na třebockém katastru otevírá nová jáma uhelná .

Ve vsi u potoka (usedlost č. 17) stával "zemanský dvůr", dnes se tam říká u "Manů"; byl rozdělen ve čtyři usedlosti. O lese "Vorany", neb "Umrličí les", as 10 minut od Třeboce k Domoušicím, je zachována pověst.